

การประชุมประจำปีของ APF ครั้งที่ 19 ระหว่างวันที่ 3-5 กันยายน 2557

ณ กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย

1 สมาชิกภาพของ APF (APF Membership)

ที่ประชุมได้พิจารณาเอกสารการสมัครเข้าเป็นสมาชิก APF ประเภทสมทบ (Associate Member) ของ Commissioner for Human Rights of Kazakhstan บนพื้นฐาน 3 ประการ คือ (1) เป็นสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (National Human Rights Institution) (2) มีที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก และ (3) มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสบางส่วน พร้อมกับเห็นชอบที่จะรับค้ำชกสถานเข้าเป็นสมาชิกสมทบของ APF เนื่องจากจะมีส่วนช่วยส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชียกลาง และเป็นการสนับสนุนการดำเนินการเชิงรุกของ APF ต่อไปในอนาคต

2 การสมัครเพื่อดำรงตำแหน่งต่างๆใน ICC ในฐานะเป็นผู้แทนของ APF (APF-ICC Representation)

(1) ตำแหน่งสมาชิก ICC Bureau

ในปัจจุบัน ผู้แทนของ APF ใน ICC Bureau ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย เกาหลี และกาตาร์ ตามหลักการหมุนเวียนว่าด้วยสมาชิกภาพของ APF ใน ICC Bureau การดำรงตำแหน่งของไทยซึ่งเป็นอดีตประธาน APF จะสิ้นสุดลงในเดือนมีนาคม 2558 และจะถูกแทนที่โดยประธาน APF คนถัดไป คือ มองโกเลีย ส่วนการดำรงตำแหน่งของมาเลเซียซึ่งอยู่ในวาระมา 2 สมัยได้สิ้นสุดแล้ว และจำเป็นต้องมีการเลือกตั้งตัวแทนตำแหน่งที่ว่างลง โดยในขั้นแรกมีผู้สมัครจาก 6 ประเทศด้วยกัน คือ จอร์แดน ปาเลสไตน์ ไทย อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย และอินเดีย แต่ต่อมาได้ขออนตัวออกจากการสมัคร 3 ประเทศ คือ ปาเลสไตน์ อินโดนีเซีย และไทย จึงทำให้เหลือผู้สมัครเพียง 3 ประเทศ ผลการลงคะแนนเสียงปรากฏว่า ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลียได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งสมาชิก ICC Bureau แทนมาเลเซีย โดยจะเริ่มดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2558 เป็นต้นไป สำหรับเหตุผลที่ กสม. ของไทยขออนตัวออกจากการสมัครนั้น เนื่องจากวาระการดำรงตำแหน่งของกสม. ชุดปัจจุบันจะสิ้นสุดลงในเดือนมิถุนายน 2558 ซึ่งหากลงสมัครและได้รับการเลือกตั้งอาจมีปัญหาคือเรื่องความต่อเนื่องของการทำหน้าที่ของประธาน กสม. ใน ICC Bureau โดยเฉพาะในช่วงรอยต่อระหว่าง กสม.ชุดปัจจุบัน และ กสม.ชุดต่อไป

(2) ตำแหน่งสมาชิก ICC Sub-Committee on Accreditation (ICC-SCA)

APF มีที่นั่งใน ICC-SCA 1 ตำแหน่ง และโดยที่วาระการดำรงตำแหน่งของกาตาร์จะสิ้นสุดลง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการเลือกตั้งตัวแทนของ APF ใน ICC-SCA แทนกาตาร์ โดยในขั้นแรกมีผู้สมัคร 4 ประเทศด้วยกัน คือ ปาเลสไตน์ อินโดนีเซีย อินเดีย และจอร์แดน ซึ่งผลปรากฏว่า ปาเลสไตน์ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิก ICC-SCA ในสัดส่วนของ APF โดยจะเริ่มดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557

(3) ตำแหน่งสมาชิกคณะทำงานว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (ICC Business and Human Rights Working Group)

วาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกคณะทำงานฯ ในสัดส่วนของ APF จะว่างลง 1 ตำแหน่ง แทนเกาหลี โดยมีผู้สมัคร 3 ประเทศ คือ มาเลเซีย เกาหลี และอินเดีย ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า มาเลเซียได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกคณะทำงานฯ โดยจะเริ่มดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2558

(4) ตำแหน่งสมาชิกคณะทำงานด้านการเงิน (ICC Finance Committee)

ในขั้นแรก ปาเลสไตน์แจ้งความประสงค์จะสมัครในตำแหน่งดังกล่าวซึ่งมีสัดส่วนสำหรับ APF 1 ตำแหน่ง แต่ต่อมาได้ขอถอนตัวและเสนอให้อินเดียสมัครแทน ซึ่งผลปรากฏว่าอินเดียได้รับการสนับสนุนจากที่ประชุมให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกคณะทำงานฯ โดยจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2558 เป็นต้นไป

3. การพิจารณาแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี ของ APF

(1) ปัจจุบัน APF ดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์ระหว่างปี 2553 - 2558 ซึ่งจะสิ้นสุดลงในเดือนมีนาคม 2558 ในกรณีนี้ APF จึงได้เตรียมการล่วงหน้าตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2557 โดยการจัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ APF (APF Forum Council Strategic Planning Working Group-FCWG) เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ระหว่างปี 2558 - 2563 ประกอบด้วยผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของออสเตรเลีย อินเดีย เกาหลี ปาเลสไตน์ และฟิลิปปินส์ โดยมี Dr. Muhyieddeen Touq อดีตประธาน APF และอดีตประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของจอร์แดนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกการประชุม (facilitator) ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้มีการประชุมไปแล้วเมื่อวันที่ 26-27 มิถุนายน 2557 ที่ซินี๋ย พร้อมกับได้จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ฯ เพื่อนำเสนอให้ที่ประชุม Forum Councilors ที่นิวเดลีพิจารณาให้ความเห็นในขั้นต้นก่อนที่จะนำเสนอให้ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ร่วมพิจารณารวมทั้งจัดทำแผนในเรื่องบุคลากรและงบประมาณเพื่อรวบรวมให้ที่ประชุม Forum Councilors ในช่วงการประชุม ICC General Meeting ครั้งที่ 28 ในเดือนมีนาคม 2558 ณ นครเจนีวาให้ความเห็นชอบต่อไป

(2) ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระหว่างปี 2558 - 2563 คณะทำงานฯ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารสำคัญ 2 ฉบับ ได้แก่ การประเมินผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของ APF ระหว่างปี 2553 -2558 (APF self – review) และเอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) ทางด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ทั้งนี้ โครงสร้างของแผนยุทธศาสตร์จะประกอบด้วย การจัดลำดับความสำคัญประเด็นทางด้านสิทธิมนุษยชนและการทำหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ข้อเสนอสำหรับวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าประสงค์ทางยุทธศาสตร์ของ APF ข้อเสนอเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของ Advisory Council of Jurists (ACJ) ยุทธศาสตร์การระดมแหล่งเงินทุน การจัดลำดับความสำคัญของการให้บริการในเรื่องการฝึกอบรมตามความต้องการของสมาชิก การให้บริการอื่นๆ และการพัฒนาระบบสื่อสารระหว่าง APF กับหน่วยงานอื่นๆ และระหว่างประเทศสมาชิก

(3) ในขั้นนี้ คณะทำงานฯ ได้จัดลำดับความสำคัญของประเด็นทางด้านสิทธิมนุษยชนที่สมควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษในช่วงระหว่างปี 2558 - 2563 พร้อมกับเสนอว่า จะต้องส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความมั่นคง โดยเน้นสิทธิทางการเมือง สิทธิทางพลเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สำหรับกลุ่มบุคคล และประเด็นที่ควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษได้แก่

- เด็ก
- สตรี
- ผู้พิการ
- ประเด็นการเคลื่อนย้ายประชากร ซึ่งรวมถึง ผู้แสวงหาที่พักพิง ผู้อพยพ แรงงานย้ายถิ่นฐาน ผู้พลัดถิ่นทั้งภายในและนอกประเทศ
- ผู้สูงอายุ
- ประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

(4) สำหรับการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ APF จะให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมีดังนี้

- การรับเรื่องร้องเรียน
- การสร้างความตระหนัก การศึกษา การฝึกอบรม การวิจัย รวมทั้งกระบวนการไต่สวนสาธารณะ และการรณรงค์ในด้านต่างๆ
- ความร่วมมือกับภาคประชาสังคม
- การติดตาม
- การมีปฏิสัมพันธ์กับกลไกและองค์กรในระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค

(5) ท้ายที่สุด คณะทำงานฯ ได้เสนอให้ APF พิจารณาถึงกระบวนการการจัดทำเป้าหมายว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับช่วงหลังปี 2558 (Post 2015 Sustainable Development Goals) ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2558 เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการปรับให้เข้ากับแผนยุทธศาสตร์ของ APF

4. การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้แทนองค์กรเอกชน (NGO/ANNI Dialogue)

ที่ประชุม Forum Councillors ได้เปิดโอกาสให้ผู้แทนจากเครือข่ายองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย (The Asian NGO Network on National Human Rights Institutions หรือ ANNI) เข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะต่อแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ของ APF ฉบับใหม่ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(1) ผู้แทน ANNI ได้เรียกร้องการรณรงค์เพื่อผลักดันให้มีการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้นในประเทศจีน ญี่ปุ่น และไต้หวัน โดยสำหรับจีนนั้นขอให้มีการแยกสถาบันสิทธิฯในฮ่องกง ไต้หวัน และมาเก๊าออกต่างหาก ทั้งนี้ ขอให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการรณรงค์ซึ่งจะเน้นการส่งเสริมความรู้ และการสร้างความเข้าใจให้แก่หน่วยงานของรัฐ สภา ศาล และสื่อมวลชน รวมทั้งในกระบวนการคัดเลือกหรือสรรหาขอให้เน้นกระบวนการที่โปร่งใส และได้คนที่มีวิสัยทัศน์ ตลอดจนความรู้ความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน เข้ามาทำหน้าที่ ในสถาบันสิทธิฯ

(2) ขอให้ APF ดำเนินบทบาทที่เข้มแข็งในการแนะนำให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับหลักการปารีส เริ่มตั้งแต่กระบวนการสรรหาและแต่งตั้ง การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสรรหา การมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ สภา ภาคประชาสังคม และหน่วยงานต่างๆ ของสหประชาชาติ ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการทำงานอื่นๆ อาทิ การรับเรื่องร้องเรียน การติดตาม และตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในพื้นที่เปราะบางหรือมีความขัดแย้ง

(3) ในส่วนของประเด็นหลัก (thematic issues) ที่จะอยู่ในแผนปฏิบัติการของ APF ผู้แทน ANNI ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องบทบาทและการทำหน้าที่ของผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน (human rights defender) ความรุนแรงทางการเมืองที่เกิดจากรัฐ และปัจจัยที่มีใช้ภาครัฐ ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ความมั่นคงในชีวิตของประชาชน เสรีภาพในการชุมนุมและการแสดงออก ความขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติและศาสนา ความยากจน ความยุติธรรมในช่วงการเปลี่ยนผ่าน และความล้มเหลวของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(4) ได้มีการหยิบยกข้อเสนอแนะตามหลักการเบลเกรด (Belgrade Principles) ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับรัฐสภา เนื่องจากเล็งเห็นถึงบทบาทและความสำคัญของรัฐสภาที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและการดำเนินงานสถาบันสิทธิฯ โดยเฉพาะการออกกฎหมายรองรับการจัดตั้งที่สอดคล้องกับหลักการปารีส การจัดทำรายงานประจำปี และการมีข้อเสนอแนะต่อรัฐสภาว่าด้วยการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมาย ทั้งที่เป็นความริเริ่มของสถาบันสิทธิฯเอง หรือเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ผู้แทน ANNI ได้กระตุ้นให้ APF จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง 2 หน่วยงานทั้งในระดับชาติ และระดับภูมิภาค

(5) ANNI สนับสนุนให้มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับหน่วยงานตุลาการ โดยเน้นย้ำในเรื่องการให้ความรู้แก่ผู้พิพากษา ทนาย และเจ้าหน้าที่กฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และการให้ข้อมูลแก่ศาลในประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนในลักษณะ *amicus curiae*

(6) ประเด็นสุดท้ายที่ ANNI ให้ความสำคัญ คือ บทบาทการทำหน้าที่ของ Advisory Council of Jurists (ACJ) ซึ่งทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ APF และประเทศสมาชิกในการตีความและการปรับใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดย ANNI ขอให้ ACJ คงการทำหน้าที่ต่อไป โดยอาจมีการปรับปรุงบทบาทหรือโครงสร้างการทำงานตามความเหมาะสม

